

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1

1-) Metinde tabiatın ve sebeplerin de yaratılmış olduğu hangi iki temel gerekçeyle anlatılıyor? (11 kelime)

Birincisi, bunların

2-) Bir şeyin ortaya çıkması için çok sayıda araç ve düzene ihtiyaç duyulması, hangi sonuca götürüyor? (18 kelime)

Bu kadar ihtiyaçlı bir

3-) Sebeplerin Allah'ın yaratmasına ortak yapılmadığı özellikle nasıl temellendiriliyor? (17 kelime)
Çünkü aciz olan vasıtaların

4-) Sebeplerin ve tabiatın bir perde gibi gösterilmesinin hikmeti ne olarak açıklanıyor? (21 kelime)
Dışta görülen eksikliklerin ve sert

5-) Saat örneğiyle hangi düşüncenin akla aykırılığı gösteriliyor? (18 kelime)
Cansız parçaların kendi başına

6-) Kitap örneğinde kalem, mürekkep ve kâğıt üzerinden hangi karşılaştırma yapılıyor? (26 kelime)
Bir kitabı doğrudan bir yazarın yazması

7-) Metnin bu bölümünde tabiat için nasıl bir konum belirleniyor? (15 kelime)
Tabiatın bağımsız yapıcı

8-) Metinde hangi tavır "insaf" olarak isteniyor? (15 kelime)
Delilleri tarafsız biçimde

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2

1-) Metnin başında hitap edilen kişiye göre en büyük yanlış nedir? (11 kelime)

Tabiata ve

2-) Tabiatın “mahluk” sayılması, onun hangi özelliğiyle ilişkilendiriliyor? (11 kelime)

Düzenli bir

3-) Görünen sebebin de yapılmış bir şey olduğu söylenince, bundan hangi düşünce çürütülüyor? (9 kelime)

Sebebin kendiliğinden

4-) Bir varlığın birçok alet ve cihaza muhtaç olması, tabiat anlayışını neden zayıflatır? (11 kelime)

Çünkü bu

5-) Sebep ile sonucun birlikte yaratıldığı söylenerek ne vurgulanıyor? (14 kelime)

Aralarındaki bağın gerçek

6-) Metne göre sebeplerin perde yapılması, insanın hangi gözlemine cevap veriyor? (17 kelime)

Eşyada görülen kusur, sertlik

7-) Kitap misalinde doğrudan yazmakla makine kurup yazdırmak arasında nasıl bir mantık farkı kuruluyor? (15 kelime)

Doğrudan fiil, sade

8-) Kitap örneğinde neden yazarın bizzat yazması daha kolay kabul ediliyor? (15 kelime)

Çünkü araya ayrıca

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3

1-) Metinde “tabiat da yaratılmıştır” hükmü neden önemli bir başlangıç noktasıdır? (11 kelime)
Çünkü tabiat

2-) Sebeplerin de “masnu” olduğu söylenirken hangi düşünce düzeni kuruluyor? (15 kelime)
Sonuç nasıl yapılmışsa,

3-) Çok araç gerektiren varlıkların mevcudiyeti, Allah’ın hangi sıfatını düşündürüyor? (7 kelime)
Her

4-) Allah’ın sebeplere muhtaç olmadığıнын söylenmesi, rububiyet hakkında ne öğretir? (7 kelime)
Allah’ın

5-) Metne göre sebepler niçin tamamen kaldırılmamış, niçin görünürde bırakılmıştır? (18 kelime)
Hikmetin ve isimlerin tecellisi

6-) Saat misali, tabiatçı düşüncenin hangi yönünü alaya almadan ama güçlü biçimde reddeder? (11 kelime)
Cansız parçaların

7-) Kitap örneğinde yazı makinesinin kitaptan daha sanatlı olması neden vurgulanıyor? (13 kelime)
Çünkü aracı açıklamak,

8-) Tabiatın yalnızca bir yansıma ve düzen sahası gibi görülmesi, onu hangi makamdan indirir? (8 kelime)
Asıl yapıcı

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4

1-) Metinde tabiatperest kiŖiye neden “bîcare” anlamı taşıyan bir hitap yapılmaktadır? (10 kelime)
Çünkü dayandığı

2-) “Sanatlı olmak” bir Ŗeyin yaratılmış olduğuna nasıl delil sayılıyor? (12 kelime)
Düzenli ve amaçlı

3-) Sebebin de yapılmış olması, sonsuz sebep zinciri fikrine karşı nasıl bir cevap olur? (14 kelime)
Her sebebin de

4-) Allah’ın sonuçları sebep ile beraber yaratması, dünyadaki düzen hakkında ne gösterir? (11 kelime)
Olayların rastgele

5-) “İzzetin korunması” ifadesi burada hangi anlamda kullanılıyor? (10 kelime)
İlâhî fiillerin

6-) Saat örneğinde ikinci ihtimal neden “imkân dışı” gibi sunuluyor? (16 kelime)
Çünkü cansız çarklara üretici

7-) Saat örneği öğrencinin hangi sonuca varmasını amaçlar? (14 kelime)
Ustanın işi doğrudan

8-) Bu parçaya göre doğru inanç bakımından zorunlu olan hüküm nedir? (8 kelime)
Bütün varlıkların

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5

1-) Hedef alınan yanlış anlayış, varlıkların meydana gelişini neye bağlamaktadır? (4 kelime)

Tabiata

2-) Metinde tabiat ile her şey arasında nasıl bir ortaklık kuruluyor? (10 kelime)

Tabiatın da

3-) “Her müsebbeb gibi sebep de yapılmıştır” düşüncesi neyi önler? (9 kelime)

Sebebi son

4-) Bir şeyin varlığı için pek çok cihaz ve âlet gerekmesi, neden kör tabiatı yetersiz bırakır? (15 kelime)

Çünkü böyle kapsamlı

5-) Sebeplerin yaratmaya ortak koşulmadığı açıklanırken Allah’ın hangi yönü özellikle öne çıkarılıyor?

(8 kelime)

Hiçbir yardımcıya

6-) Dış görünüşte sebep-sonuç ilişkisi kurulmasının iki hikmeti nedir? (14 kelime)

İlahî isimlerin ve

7-) Kitap ve yazı makinesi örneği hangi düşünce hatasını açığa çıkarıyor? (12 kelime)

Açıklanacak şeyi, ondan

8-) Metinde “hangisi daha kolay?” sorusu tekrar tekrar sorularak ne amaçlanıyor? (16 kelime)

Okuyucunun kendi aklıyla muhakeme

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6

1-) Metinde ilk cümlelerden itibaren sebepler ve tabiat hakkında hangi sınıflandırma yapılıyor? (8 kelime)

Bunlar bağımsız

2-) Tabiatın sonradan oluşması niçin önemli bir delildir? (10 kelime)

Sonradan olanın

3-) Sebeplerin de yaratıldığı belirtilince, gerçek fail hakkında hangi zorunlu sonuç ortaya çıkar? (12 kelime)

Sebepleri de sonuçları

4-) Metne göre Allah niçin aciz vasıtaları işine ortak etmez? (8 kelime)

Çünkü mutlak

5-) Sebeplerin perde yapılması, insanın olayları yorumlamasında nasıl bir kolaylık sağlar? (10 kelime)

Görünürdeki eksiklikleri

6-) Saat benzetmesiyle hangi mantık ilkesi öğretiliyor? (16 kelime)

Daha basit ve doğrudan

7-) Tabiatın “ayna” gibi gösterilmesi ne anlama gelir? (14 kelime)

Kendi başına iş

CEVAP ANAHTARI

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Metinde tabiatın ve sebeplerin de yaratılmış olduğu hangi iki temel gerekçeyle anlatılıyor?
Birincisi, bunların düzenli ve sanatlı oluşu; ikincisi de sonradan meydana gelmeleridir.
- 2-) Bir şeyin ortaya çıkması için çok sayıda araç ve düzene ihtiyaç duyulması, hangi sonuca götürüyor?
Bu kadar ihtiyaçlı bir yapının kendi kendine olamayacağını, hepsini var eden sınırsız kudret sahibi bir Yaratıcı bulunduğunu gösteriyor.
- 3-) Sebeplerin Allah'ın yaratmasına ortak yapılmadığı özellikle nasıl temellendiriliyor?
Çünkü aciz olan vasıtaların ilahî icraata ortak edilmesine ihtiyaç yoktur; Allah sonucu da sebebi de birlikte yaratır.
- 4-) Sebeplerin ve tabiatın bir perde gibi gösterilmesinin hikmeti ne olarak açıklanıyor?
Dışta görülen eksikliklerin ve sert görünen yönlerin doğrudan ilahî fiillere verilmemesi ve ilahî izzetin korunması için böyle bir görünüş verildiği anlatılıyor.
- 5-) Saat örneğiyle hangi düşüncenin akla aykırılığı gösteriliyor?
Cansız parçaların kendi başına düzenli bir eseri üretmesinin, ustanın doğrudan yapmasından çok daha zor ve mantıksız olduğu gösteriliyor.
- 6-) Kitap örneğinde kalem, mürekkep ve kâğıt üzerinden hangi karşılaştırma yapılıyor?
Bir kitabı doğrudan bir yazarın yazması ile, o araçların içinde ayrıca bir yazma düzeni kurulup kitabın ona yazdırılması karşılaştırılıyor; ikinci yolun çok daha zor olduğu vurgulanıyor.
- 7-) Metnin bu bölümünde tabiat için nasıl bir konum belirleniyor?
Tabiatın bağımsız yapıcı olmadığı, sadece ilahî iradenin belirlediği bir düzen ve yansıma olduğu ifade ediliyor.
- 8-) Metinde hangi tavır "insaf" olarak isteniyor?
Delilleri tarafsız biçimde tartıp daha kolay ve daha makul olan açıklamayı kabul etme tavrı isteniyor.

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Metnin başında hitap edilen kişiye göre en büyük yanlış nedir?

Tabiata ve sebeplere gerçek tesir verip onları asıl yapıcı gibi görmektir.

2-) Tabiatın “mahluk” sayılması, onun hangi özelliğiyle ilişkilendiriliyor?

Düzenli bir sanat eseri gibi oluşu ve sonradan ortaya çıkışıyla ilişkilendiriliyor.

3-) Görünen sebebin de yapılmış bir şey olduğu söylenince, bundan hangi düşünce çürütülüyor?

Sebebin kendiliğinden ve bağımsız bir güç olduğu düşüncesi çürütülüyor.

4-) Bir varlığın birçok alet ve cihaza muhtaç olması, tabiat anlayışını neden zayıflatır?

Çünkü bu kadar kapsamlı ihtiyaçları karşılayacak ilim ve kudret tabiatta yoktur.

5-) Sebep ile sonucun birlikte yaratıldığı söylenerek ne vurgulanıyor?

Aralarındaki bağı gerçek yaratıcı ilişki değil, Allah'ın kurduğu bir beraberlik ve düzen olduğu vurgulanıyor.

6-) Metne göre sebeplerin perde yapılması, insanın hangi gözlemine cevap veriyor?

Eşyada görülen kusur, sertlik veya eksiklik gibi zahirî durumların yanlış yere nispet edilmesine karşı bir açıklama sunuyor.

7-) Kitap misalinde doğrudan yazmakla makine kurup yazdırmak arasında nasıl bir mantık farkı kuruluyor?

Doğrudan fiil, sade ve makul; araya şüursuz bir sistem koymak ise daha karmaşık ve gereksizdir.

8-) Kitap örneğinde neden yazarın bizzat yazması daha kolay kabul ediliyor?

Çünkü araya ayrıca özel bir yazı sistemi kurmak gereksiz ve daha karmaşık bir yol olur.

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Metinde “tabiat da yaratılmıştır” hükmü neden önemli bir başlangıç noktasıdır?
Çünkü tabiat yaratılmışsa, artık yaratıcı olamaz; onun üstünde bir Yaratıcı gereklidir.
- 2-) Sebeplerin de “masnu” olduğu söylenirken hangi düşünce düzeni kuruluyor?
Sonuç nasıl yapılmışsa, ona bağlanan sebep de yapılmıştır; öyleyse ikisinin de üstünde yapan biri vardır.
- 3-) Çok araç gerektiren varlıkların mevcudiyeti, Allah’ın hangi sıfatını düşündürüyor?
Her şeye gücü yeten mutlak kudretini düşündürüyor.
- 4-) Allah’ın sebeplere muhtaç olmadığıнын söylenmesi, rububiyet hakkında ne öğretir?
Allah’ın işleri yürütürken yardımcıya ihtiyaç duymadığını öğretir.
- 5-) Metne göre sebepler niçin tamamen kaldırılmamış, niçin görünürde bırakılmıştır?
Hikmetin ve isimlerin tecellisi görülsün diye düzen kurulmuş; ayrıca zahirdeki kusurların doğrudan ilahî fiile verilmemesi için perde yapılmıştır.
- 6-) Saat misali, tabiatçı düşüncenin hangi yönünü alaya almadan ama güçlü biçimde reddeder?
Cansız parçaların kendi başına düzenli ve maksatlı üretim yapabileceği iddiasını reddeder.
- 7-) Kitap örneğinde yazı makinesinin kitaptan daha sanatlı olması neden vurgulanıyor?
Çünkü aracı açıklamak, açıklanmak istenen şeyden daha zor hâle gelirse o görüş geçersizleşir.
- 8-) Tabiatın yalnızca bir yansıma ve düzen sahası gibi görülmesi, onu hangi makamdan indirir?
Asıl yapıcı ve bağımsız etkileyici olma makamından indirir.

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Metinde tabiatperest kişiye neden “bîçare” anlamı taşıyan bir hitap yapılmaktadır?

Çünkü dayandığı düşünce onu hakikatten uzaklaştırmış ve aklen çıkmaza sokmuştur.

2-) “Sanatlı olmak” bir şeyin yaratılmış olduğuna nasıl delil sayılıyor?

Düzenli ve amaçlı bir yapının bilinçli bir yapıcıyı göstermesi sebebiyle delil sayılıyor.

3-) Sebebin de yapılmış olması, sonsuz sebep zinciri fikrine karşı nasıl bir cevap olur?

Her sebebin de ayrıca açıklama istemesi yüzünden zincirin sonunda yaratıcı bir kudreti gerekli kılar.

4-) Allah’ın sonuçları sebep ile beraber yaratması, dünyadaki düzen hakkında ne gösterir?

Olayların rastgele değil, belirli bir tertip ve hikmet içinde yürüdüğünü gösterir.

5-) “İzzetin korunması” ifadesi burada hangi anlamda kullanılıyor?

İlâhî fiillerin zahirde hoş görünmeyen taraflarla doğrudan karıştırılmaması anlamında kullanılıyor.

6-) Saat örneğinde ikinci ihtimal neden “imkân dışı” gibi sunuluyor?

Çünkü cansız çarklara üretici güç vermek, ustanın doğrudan yapmasından çok daha ağır bir açıklama yükü getiriyor.

7-) Saat örneği öğrencinin hangi sonuca varmasını amaçlar?

Ustanın işi doğrudan yapmasının, şuursuz araçlara yaptırıldığını söylemekten daha akla uygun olduğunu anlamasını amaçlar.

8-) Bu parçaya göre doğru inanç bakımından zorunlu olan hüküm nedir?

Bütün varlıkların doğrudan Allah tarafından yaratıldığını kabul etmektir.

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Hedef alınan yanlış anlayış, varlıkların meydana gelişini neye bağlamaktadır?

Tabiata ve sebeplere bağlamaktadır.

2-) Metinde tabiat ile her şey arasında nasıl bir ortaklık kuruluyor?

Tabiatın da diğer varlıklar gibi yaratılmış ve yapılmış olduğu söyleniyor.

3-) “Her müsebbeb gibi sebep de yapılmıştır” düşüncesi neyi önler?

Sebebi son durak sayıp yaratıcı yerine koyma yanlışını önler.

4-) Bir şeyin varlığı için pek çok cihaz ve âlet gerekmesi, neden kör tabiatı yetersiz bırakır?

Çünkü böyle kapsamlı bir düzen için bilgi, ölçü ve kudret gerekir; bunlar kör tabiatla bulunmaz.

5-) Sebeplerin yaratmaya ortak koşulmadığı açıklanırken Allah’ın hangi yönü özellikle öne çıkarılıyor?

Hiçbir yardımcıya muhtaç olmayan mutlak kudreti öne çıkarılıyor.

6-) Dış görünüşte sebep-sonuç ilişkisi kurulmasının iki hikmeti nedir?

İlahî isimlerin ve hikmetin görünmesi; ayrıca zahirdeki eksik görünen haller için bir perde olmasıdır.

7-) Kitap ve yazı makinesi örneği hangi düşünce hatasını açığa çıkarıyor?

Açıklanacak şeyi, ondan daha zor bir araçla açıklamaya çalışmanın tutarsızlığını açığa çıkarıyor.

8-) Metinde “hangisi daha kolay?” sorusu tekrar tekrar sorularak ne amaçlanıyor?

Okuyucunun kendi aklıyla muhakeme etmesi ve yanlış görüşün ne kadar ağır sonuçlar doğurduğunu fark etmesi amaçlanıyor.

11sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6 - CEVAPLAR

- 1-) Metinde ilk cümlelerden itibaren sebepler ve tabiat hakkında hangi sınıflandırma yapılıyor?
Bunlar bağımsız yapıcı değil, yaratılmış varlıklar olarak sınıflandırılıyor.
- 2-) Tabiatın sonradan oluşması niçin önemli bir delildir?
Sonradan olanın ezeli ve bağımsız yaratıcı olamayacağını gösterdiği için önemlidir.
- 3-) Sebeplerin de yaratıldığı belirtilince, gerçek fail hakkında hangi zorunlu sonuç ortaya çıkar?
Sebepleri de sonuçları da var eden tek bir kudretin bulunması zorunlu olur.
- 4-) Metne göre Allah niçin aciz vasıtaları işine ortak etmez?
Çünkü mutlak kudret sahibi olanın yardımcıya ihtiyacı yoktur.
- 5-) Sebeplerin perde yapılması, insanın olayları yorumlamasında nasıl bir kolaylık sağlar?
Görünürdeki eksiklikleri doğrudan ilahî rahmete ve kemale yakıştırma yanlışından korur.
- 6-) Saat benzetmesiyle hangi mantık ilkesi öğretiliyor?
Daha basit ve doğrudan açıklama varken, daha karmaşık ve imkânsız bir açıklamaya gitmenin yanlış olduğu öğretiliyor.
- 7-) Tabiatın “ayna” gibi gösterilmesi ne anlama gelir?
Kendi başına iş yapan değil, ilahî düzenin yansıdığı bir vasıta ve görünüş olması demektir.